

Baggrundsinformation

Magiske lofter – Frederiksborg x Dark Matters

Magiske lofter – De seks iscenesatte lofter

Tycho Brahes stue – et skjult skatkammer i loftet

Tycho Brahes stue er udsmykket som en hyldest til den danske astronom. I loftet ses en række brede træbjælker, der i midten indrammer en flad tolvkantet kuppel, som fungerer som himmelrum og som i installationen, gennem lys og lyd, bliver levende. Astrofysiker og forfatter Tina Ibsen står bag formidlingen om astronomien på Tycho Brahes tid, den nordlige himmelkugle og de stjerner, stjernebilleder og planeter, der var kendt på denne tid.

Rundt om det store kuppelfelt, der illuderer den nordlige halvkugle, ses seks felter, der hver især fremviser de seks planeter, der var kendt på Tycho Brahes tid; Mars, Jupiter, Saturn, Merkur, Venus og Jorden. Animerede planeter, kometer med haler, mælkevejen og små elementer viser sfæriske forhold. Stjernebillederne, der ses på himmelkuppen i midten af rummet, er dannet efter forbilledet i den gottorpske himmelglobus fra midten af 1600-tallet, der i dag også er at finde på Frederiksborg. Som en del af *Magiske lofter* bevæger stjernehimlen sig i loftet ud fra virkeligheden.

Antik mytologi – olympiske guder

Inspirationen til det centrale, ovale loftsmaleri *Jupiter og Juno på Olympen* er hentet fra 1500-tallets Venedig og viser en scene fra Olympen med tordenguden Jupiter og hans hustru Juno i midten. I *Magiske lofter* levendegøres det overdådige maleri, så besøgende drages ind i den antikke, græske mytologi. Rundt om det centrale motiv ses en række mindre motiver ligeledes med antikt mytologisk tema: Forførelsesscener, hvor Jupiter i forskellige skikkelser forfører kvinderne Leda, Europa, Semele og Io – og motiver af lidende mænd. Dark Matters' spektakulære projektion får kroppene vakt til live og understreger dermed det lidende og sensuelle udtryk i loftet.

Kunsthistoriker Bente Scavenius inddrager besøgende i den kunstneriske fremstilling af de spektakulære forførelsesscener og lidelsesberetninger, Jupiters sidespring, fremstillingen af antikke motiver, fortolkningen af dem og deres relevans i dag.

Eventyrloftet – det arketyriske renæssanceloft

Eventyrlige væsner som satyrer, engle, ridderfigurer og løver udgør Eventyrloftet – et af Frederiksborg Slots mest ornamenterede lofter. Loftet over en af Frederiksborgs største stuer er et arketyrisk renæssanceloft, skabt i 1880'erne for at emme af renæssancens arkitektur og arkitekturhistorie. Som et af få lofter er Eventyrloftet uden hovedmotiv, men indeholder et myr af små eventyrfortællinger om skønhed og de væsner, man ser i loftet.

Den danske sanger, sangskriver og producer Lydmor har komponeret et musikstykke til en audiovisuel oplevelse under Eventyrloftet, og med legende lys bliver loftet vækket til live og "danser" til musikken, der er skrevet med inspiration fra loftet. Musikken skaber en ambient oplevelse, hvor lys fremhæver fordybninger og udsønderinger i loftet over de besøgende.

FREDERIKSBORG

Baggrundsinformation

Magiske lofter – Frederiksborg x Dark Matters

Allegori over folket og nationen Danmark – De fire stænder hylder Danmark

En af de største danske kunstnere gennem tiden, Laurits Tuxen, står bag loftsmaleriet *De fire stænder hylder Danmark*, der er en allegori over folket og nationen Danmark og udforsker ideer om nationen som et samlet folk med 1800-tallets billedverden. Nationen er portrætteret som 'Moder Danmark', symbolsk med en blond kvinde, der har krone på hovedet og holder sceptret i hånden. Hun hyldes af fire mænd, der repræsenterer de fire stænder, der definerede samfundet fra middelalderen frem til midten af 1800-tallet: adelen, gejstligheden, borgerne og bønderne.

Maleriet blev kritiseret fra flere sider, da det var færdigt i 1883. Hvorfor skulle bonden stå og dukke sig? Højskolerne havde skabt en ny slags bonde. Bondebevægelsen og Venstre havde flertal i Folketinget. Andelsbevægelsen var i gang. Den moderne danske bonde ville ikke krybe for nogen. Samtidig var kunstkritikeren Karl Madsen sønderlemmende i sin kritik af Tuxens loftsmalerier på Frederiksborg: "Motivet er blevet sødt, Farven er blevet sød, der er for meget af en vis vammel Lækkerhed..." Museets redaktør Tore Leifer fortæller om maleriet, der lyses op, så det træder ud af dekorationerne i det store loft.

Havets magi – historier om havet

Loftet i Havstuen fremstår som en maritim udgave af loftet i Riddersalen på Frederiksborg. I midten af loftet findes tre felter med sejlskibe, og en frise med havdyr hele vejen rundt i loftet viser eksempler på havets farverige fisk. Loftet fortæller om havene omkring Danmark og de dyr, der lever i havene omkring os.

For at fremhæve det maritime tema iscenesættes loftet i *Magiske lofter* med lys, der forstærker de metalliske farver og, sammen med et tematisk soundscape, gør loftet levende. De besøgende får en fornemmelse af at være ved og under havet. Litteraturprofessor og forfatter Søren Frank komplementerer den visuelle oplevelse med en naturfilosofisk fortælling om menneskets forhold til havet, og hvordan dette forhold har ændret sig igennem tiden.

Myten om Gefion – myter om Danmark

Vinterstuen på Frederiksborg er dedikeret til Christian d. 4, der i årene 1600-1620 rev det første Frederiksborg slot ned og opførte det renæssanceslot, vi kender i dag. Loftet som helhed blev skabt til at symbolisere Danmark, og er et nationalromantisk billede, der nærmest i Grundtvigsk forstand skulle vække danskheden i beskueren. I midten af loftet ses Lorenz Frølich's maleri fra 1882 af myten om frugtbarhedsgudinden Gefion, der pløjer Sjælland ud af Sverige.

Kigger man direkte op på maleriet, virker det næsten, som om Gefion og hendes okser kommer væltende ud af loftet. Frølich anmodede efter udførelsen af maleriet om, at der blev opstillet et stort skråtstillet spejl på gulvet, der kunne vise maleriet i et bedre perspektiv for den stående beskuer. Ca. 150 år efter opstilles nu et stort spejl som en del af *Magiske lofter*, så besøgende kan opleve kunstnerens ønskede perspektiv. Her fortælles myten om Odin, der sender Gefion ud for at lede efter mere land, og dermed indledes også myten om Danmark. Skuespiller og manuskriptforfatter Anna Neye fortolker opfattelsen af danskhed i 1800-tallet, hvor loftet er skabt, ud fra datidens og nutidens perspektiver på nationale symboler.

FREDERIKSBORG